

Polska i My

Biuletyn Szkoły Języka Polskiego im. Jana Pawła II w Sao Paulo

Ano 3 n° 3

A "Polônia e Nós" - Boletim da Escola de Língua Polonesa João Paulo II em São Paulo
Mar-Mai/2012

Wisława Szymborska nie żyje (2 VII 1923r. – 1 II 2012r.)

www.wilnoteka.it

Polska poetka, eseista, krytyk literacki, tłumaczka, felietonistka, członek założyciel Stowarzyszenia Pisarzy Polskich (1989 r.), członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności (1995r.).

Laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1996 r.), odznaczona Orderem Orła Białego (2011 r.).

Zmarła 1 lutego 2012 r., w swoim domu w Krakowie.

Pogrzeb Poetki odbył się 9 lutego br. Zgodnie z życzeniem Noblistki prochy zostały złożone w rodzinnym grobowcu na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Trzy słowa najdziwniejsze

Kiedy wymawiam słowo *Przyszłość*,
pierwsza sylaba odchodzi już do przeszłości.

Kiedy wymawiam słowo *Cisza*, niszczy ją.

Kiedy wymawiam słowo *Nic*,
stwarzam coś, co nie mieści się w żadnym niebycie.

Obszerny artykuł o życiu i twórczości naszej wielkiej poetki i noblistki Wisławy Szymborskiej znajdziemy w Biuletynie szkolnym (nr wrzesień - listopad 2011r.)

Redakcja

Poetisa polonesa, ensaísta, crítica literária, tradutora, contista, sócia fundadora da Associação dos Escritores Poloneses (1989), membro ativo da Academia Polonesa de Artes e Ciências (1995).

Foi laureada com o Prêmio Nobel de literatura (1996) e condecorada com a Grã Cruz da Águia Branca (2011).

Morreu em 1 de fevereiro de 2012, em sua casa em Cracóvia. O enterro da poetisa ocorreu em 9 de fevereiro de 2012. De acordo com a vontade da Prêmio Nobel, suas cinzas foram depositadas no mausoléu da família no Cemitério Rakowicki em Cracóvia.

As três palavras mais estranhas

Quando pronuncio a palavra *Futuro*,
a primeira sílaba já vai para o passado.

Quando pronuncio a palavra *Silêncio*, arruíno-a.

Quando pronuncio a palavra *Nada*,
crio algo, que não cabe em nenhuma inexistência.

O artigo completo sobre a vida e obra de nossa grande poetisa e Prêmio Nobel Wisława Szymborska encontra-se no Boletim da Escola (nº. de set - nov 2011)

A Redação

www.tvp.pl

W tym numerze

Renesans

Jan Kochanowski – biografia

Dzień Kobiet

Polska Wielkanoc

Przepisy wielkanocne

Święta Majowe

UEFA 2012

Z życia szkolnego ...

Neste número

O Renascimento

Jan Kochanowski - biografia

O Dia da Mulher

A Páscoa polonesa

Receitas de Páscoa

As festas de Maio

UEFA Eurocopa 2012

Da vida da escola ...

BRzyski/2006

Jak już zasygnowaliśmy - dziejów i bogactwa literatury polskiej nie sposób zrozumieć bez wprowadzenia, w zagadnienie i problematykę epok literackich. W kolejnych numerach naszego Biuletynu piszemy o najwybitniejszych przedstawicielach polskiej literatury, o ich dokonaniach i największych dziełach. Warto jednak uzmysłowić sobie również tło historyczne i czasy, w których tworzyli. W cyklu o noblistach, także w dziedzinie literatury, czytelnik dowiaduje się, że laureaci żyli w zupełnie różnych epokach, uprawiali jakże inne gatunki literackie (np. H. Sienkiewicz, W. Reymont, Cz. Miłosz czy też niedawno zmarła W. Szymborska) Warto więc ponownie przybliżyć, niektóre pojęcia i definicje. Ułatwią one lepsze zrozumienie twórczości naszych wielkich pisarzy i wieszczów, i roli jaką odegrali w dziejach literatury polskiej.

Należy pamiętać, że epoką literacką nazywamy okres w historii literatury narodowej lub powszechnej, w którym dominują pewne, zbliżone do siebie prądy lub kierunki literackie. I tak, po okresie Średniowiecza, które było epoką dominacji kościoła, rozkwitu sztuki religijnej i panowania łaciny przychodzi Renesans, na który przypada omówiona w poprzednim numerze Biuletynu twórczość Mikołaja Reja, zwanego ojcem literatury polskiej oraz Jana Kochanowskiego, zwanego ojcem poezji polskiej. I to właśnie Kochanowskiemu, w tym numerze Biuletynu poświęcimy trochę uwagi.

Na początek..., kilka słów o Odrodzeniu, czyli Renesansie.

Jak już wspomnieliśmy Renesans - to nie tylko styl; w architekturze, malarstwie, muzyce i poezji. To cała epoka w historii Europy. Najważniejszymi cechami literatury renesansowej były:

Umiar - „znaleźć właściwą miarę w życiu i sztuce. Pamiętać, że w życiu radości przeplatają się z cierpieniami. Być rozważnym, nie popadać w rozpacz ani przesadę. Cieszyć się z tego, co ofiarował nam los”

Spokój - „Spokój sumienia i spokój ducha. Żyć umiejętnie, w zgodzie z porządkiem natury, znajdując pociechę w opiekuńczym Bogu. Tworzyć sztukę jasną i klarowną. Tworząc - uczyć albo dawać radość”

Prostota - „Zachować prostotę obyczaju - na przykład chroniąc się w zaciszu wiejskiego dworku. Przyglądać się naturze, pracować, bawić się. Unikać zawiłości w myśleniu i pisaniu”

Humanizm - „*Homo sum; humani nil a me alienum puto* - Człowiekiem jestem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce. Słowa rzymskiego pisarza Terencjusza niech będą dla was wzorem. Podziwiać człowieka - twórcę wielkich dzieł. Pamiętać o uprzywilejowanej pozycji człowieka we wszechświecie”

Harmonia - „Uczyć się od starożytnych mędrców i artystów doskonałości kompozycji. Brać pod uwagę proporcje i kanony. Raczej kontynuować i doskonalić istniejące już gatunki niż stwarzać nowe”.

Ciąg dalszy na str. 3

Como já assinalamos - a história e a riqueza da literatura polonesa não podem ser entendidas sem uma introdução, quanto ao tema e os problemas sobre as épocas da literatura. Em edições sequenciais deste Boletim, escrevemos sobre os representantes mais destacados da literatura polonesa, sobre suas realizações e suas maiores obras. No entanto, é bom perceber o contexto histórico e as épocas nas quais eles criaram. Na série dos Prêmios Nobel, também na área da literatura, o leitor toma conhecimento de que os agraciados viveram em tempos completamente diferentes, praticavam diferentes gêneros literários (p.ex. H. Sienkiewicz, W. Reymont, Cz. Miłosz ou a recentemente morta W. Szymborska) Vale a pena, então, ressaltar novamente alguns conceitos e definições. Eles facilitarão a melhor compreensão das obras de nossos grandes escritores e poetas, e do papel que desempenharam na história da literatura polonesa.

É necessário lembrar que a época que chamamos de período literário na história da literatura nacional ou universal, dominam, próximas umas das outras, algumas correntes ou direções literárias. E assim, após a Idade Média, época da dominação da Igreja, florescimento da arte religiosa e domínio do latim, vem o Renascimento, no qual surge a obra de Mikołaj Rej conhecido como o pai da literatura polonesa, descrito na edição anterior do Boletim, e de Jan Kochanowski que é titulado pai da poesia polonesa. E é para Kochanowski, que dedicamos parte de nossa atenção nesta edição do Boletim.

Para começar ..., algumas palavras sobre o Renascimento. Como já foi mencionado, a Renascença - não é apenas um estilo na arquitetura, pintura, música e poesia. É toda uma época na história da Europa. As características principais da literatura renascentista foram:

Moderação - “encontrar a real medida na vida e na arte. Lembrar, que na vida as alegrias se entrelaçam com os sofrimentos. Ser prudente, não se desesperar nem exagerar. Ficar feliz com o que o destino nos ofereceu.”

Calma - “Paz de consciência e paz de espírito. Viver habilmente, de acordo com a ordem da natureza, encontrando consolo na proteção de Deus. Criar uma arte brilhante e clara. Criando, ensinar ou dar alegria.”

Simplicidade - “Manter a simplicidade dos costumes - por exemplo protegendo-se no silêncio de uma casa de campo. Olhar a natureza, trabalhar, brincar. Evitar a complexidade no pensamento e na escrita.”

Humanismo - “*Homo sum; humani nil a me alienum puto* - Sou homem e nada, que seja humano, me é estranho. As palavras do escritor romano Terencio, que sejam um exemplo para todos. Admirar o homem, o criador das grandes obras. Lembrar a posição privilegiada do homem no universo.”

Harmonia - “Aprender com os antigos sábios e artistas a excelência da composição. Levar em conta a proposta e os cânones. É melhor continuar e aperfeiçoar as espécies existentes, do que criar novas.”

Cont. na pág. 3

Człowiek renesansu to człowiek wszechstronnie wykształcony i utalentowany, to geniusz zmieniający historię ludzkości, to człowiek z tak zwaną „renesansową osobowością”.

We Włoszech to Leonardo da Vinci i Michał Anioł, w Polsce Mikołaj Kopernik. Literatura daje nam przykłady, choć trochę skromniejsze; poety-mędrca (J. Kochanowski) i dobrego gospodarza-patrioty (M. Rej). W XIX i na początku XX wieku podkreślano w nauce dystans dzielący renesans i średniowiecze. Przedstawicielem i zwolennikiem tej koncepcji był m.in. Jakub Burckhardt, który opisał narodziny włoskiego renesansu. Szczególnie zwrócił uwagę na wzrost roli jednostki (kult indywidualizmu), zwrot do stażytności, powstanie instytucji świeckiego macenatu artystycznego i ekspansję wiedzy. Największą zdobyczą renesansu było rozpowszechnienie druku.

Reasumując - Renesans był okresem rozkwitu kultury polskiej. Państwo polsko-litewskie było duże i silne, a wpływy włoskie, które nasiliły się wraz ze ślubem Zygmunta Starego z Boną Sforzą, przyczyniły się do rozkwitu malarstwa, architektury i sztuki kulinarnej. Do Polski przybyli sławni poeci, malarze, architekci i myśliciele. Polska stała się oazą i azylem tolerancji religijnej. Powstały dzieła M.Reja, J. Kochanowskiego oraz A.F. Modrzewskiego. Akademia Krakowska stała się jednym z ważniejszych ośrodków naukowych Europy. W późniejszych latach powstały kolejne uniwersytety: w Królewcu, Wilnie i Zamościu. Wynalazek Jana Gutenberga (druk) miał wielki wpływ na upowszechnienie zdobyczy kulturalnych. To właśnie drukarze przyczynili się do ogólnego rozwoju kultury polskiej, do umocnienia roli i znaczenia języka narodowego i jego rozwoju. Głównym gatunkiem literackim tego okresu była poezja, a Jan Kochanowski uważany jest za najwybitniejszego poetę polskiego renesansu.

Na podst. źródeł internetowych oraz „Literatury Polskiej”, PIW Redakcja

O homem do Renascimento era um homem esclarecido e talentoso, um gênio que mudava a história da humanidade, um homem da chamada "personalidade renascentista".

Na Itália, Leonardo da Vinci e Michelangelo, na Polônia Nicolau Copérnico. A literatura nos dá exemplos, embora um tanto modestas, o poeta e sábio (J. Kochanowski) e um bom anfitrião patriota (M. Rej). No séc. XIX e início do séc. XX, era enfatizada na ciência a distância entre a Idade do Renascimento e a Idade Média. O representante e defensor deste conceito era, entre outros, Jacob Burckhardt, que descreveu o nascimento da Renascença italiana. Em particular, chamou a atenção para o crescente papel do indivíduo (o culto do individualismo), retorno ao antigo, o surgimento da instituição secular do mecenato artístico e a expansão do conhecimento. A maior conquista do Renascimento foi difundir a imprensa.

Resumindo, o Renascimento foi um período de desenvolvimento da cultura polonesa. O Estado polono-lituano era grande e forte, e as influências italianas, que aumentaram, à época do casamento de Sigismundo o Velho com Bona Sforza, contribuíram para o florescimento da pintura, arquitetura, e arte culinária. Vieram para a Polônia poetas famosos, pintores, arquitetos e pensadores. A Polônia tornou-se um oásis e asilo de tolerância religiosa. Surgiram obras de M. Rej, J. Kochanowski e AF. Modrzewski. A Academia de Cracóvia tornou-se um dos centros científicos mais importantes da Europa. Nos anos posteriores surgiram outras universidades: em Królewec, Wilno e Zamość. A invenção de J. Gutenberg (imprensa) e teve impacto sobre a divulgação de realizações culturais. Foram justamente os tipógrafos que contribuíram para o desenvolvimento global da cultura polonesa, para fortalecer o papel e a importância da língua nacional e seu desenvolvimento. O gênero principal desse período foi a poesia, e J. Kochanowski é considerado o maior poeta da Renascença polonesa.

Apoiado em fontes da Internet e Literatura Polonesa, PIW a Redação

Z życia szkoły ...

Da vida da escola

Cykl Studiów - Ciclo de Estudos

Nos meses de março a junho/2012 os grupos de estudos de alunos do Nível Básico e Médio-Avançado da Escola de Língua Polonesa João Paulo II em São Paulo apresentarão palestras sobre os temas:

A Constituição da Polônia	As delícias da cozinha polonesa
A obra de Józef Ignacy Kraszewski	Trajes típicos da Polônia
A obra de Janusz Korczak	Os castelos da região Małopolska
Tradições folclóricas da região Wielkopolska	Os maiores feitos da dinastia Jagiełło
Reis poloneses da dinastia Piast	Danças folclóricas da Polônia

fakty.interia.pl

Renesans

O Renascimento

JAN KOCHANOWSKI

(1530-1584)

„Sobie śpiewam a Muzom”

Jan Kochanowski był najwybitniejszym pisarzem polskiego renesansu, a także największym polskim poetą przed Mickiewiczem.

Urodził się w 1530 roku w Sycynie koło Zwoleń (Radomskie), w szlacheckiej rodzinie Kochanowskich herbu Korwin. Dokładna data urodzin poety nie jest dobrze znana. Był synem Piotra Kochanowskiego, sędziego ziemskiego sandomierskiego i Anny Białaczowskiej herbu Odrowąż. Miał sześciu braci i cztery siostry, a także rodzeństwo przyrodnie (siostrę i brata, z pierwszego małżeństwa ojca z Zofią Zasada). Nieznane są fakty z jego młodości. Mając 14 lat rozpoczął studia w Akademii Krakowskiej. W latach 1547-1550 studiował na którymś z uniwersytetów niemieckich. W okresie 1551-1552 był studentem uniwersytetu w Królewcu, wówczas znaczącym ośrodkiem luteranizmu a następnie studiował w Padwie, która była ważnym miastem włoskiego renesansu. Te ostatnie, choć nie zostały uwieńczone żadnym dyplomem akademickim, przyniosły pisarzowi rozległą wiedzę w zakresie znajomości języków klasycznych, poetyki, retoryki i filozofii. W tym okresie poeta zaczyna pisać łacińskie wiersze.

Pierwszym utworem Kochanowskiego jest epitafium poświęcone Erazmowi Kretkowskiemu, wyrzeźbione na nagrobku w padewskiej bazylice św. Antoniego. W wieku 29 lat podróżuje do Francji, gdzie spotyka się z Ronsardem. W 1559 roku poeta wrócił do kraju. W odpisach krążyły już jego pierwsze utwory łacińskie i polskie.

Kochanowski znalazł się w kręgu mecenatu magnackiego (Firlejów, Radziwiłłów, Tarnowskich, Tęczyńskich). Zdecydował się na karierę dworską. W wieku 33 lat został sekretarzem i dworzaninem króla Zygmunta Augusta. Opisywał ważne dla Rzeczypospolitej wydarzenia, w tym hołd pruski księcia Albrechta II Hohenzollerna u stóp Zygmunta II Augusta czy też unieję Korony i Litwy. (1569 r.) Na dworze króla służył do roku 1574. Po śmierci Zygmunta Augusta, Kochanowski był zwolennikiem Henryka Walezkiego, którego elekcję podpisał i uczestniczył w jego koronacji, w katedrze wawelskiej (1573). Po ucieczce króla wycofał się z życia dworskiego.

W latach sześćdziesiątych ukazał się poemat *Zuzanna*, oparty na opowieści biblijnej, z dołączoną pieśnią *Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary*.

Jan Kochanowski wydał także dwa poematy polityczne, zatytułowane *Zgoda* i *Satyra albo dziki mąż*. Atakuje w nich przywary szlacheckie takie jak; rozrzutność, egoizm, nieuctwo i lekceważenie obowiązków obywatelskich.

W roku śmierci poety ukazały się jego *Fraszki*, a następnie *Pieśni*.

Ciąg dalszy na str.5

Jan Kochanowski foi o escritor polonês de maior destaque da Renascença, bem como o maior poeta polonês antes de Mickiewicz.

Nasceu em 1530, em Sycyna perto Zwoleń (Região de Radom), na família nobre Kochanowski, brasão Korwin. A data exata do nascimento do poeta não é bem conhecida. Ele era filho de Piotr Kochanowski, juiz de Sandomierz e Anna Białaczowska, brasão Odrowąż. Tinha seis irmãos e quatro irmãs, e meios-irmãos (irmã e irmão, do primeiro casamento do pai com Sophia Zasada). Fatos de sua juventude não são conhecidos. Aos 14 anos ingressou na Academia de Cracóvia. Nos anos 1547 a 1550, estudou em uma das universidades alemãs. De 1551 a 1552, era estudante de universidade durante o reinado, o maior centro luterano e, em seguida, estudou na Universidade de Pádua, que era uma cidade importante do Renascimento italiano. Estes últimos estudos, embora não tenham sido coroados com qualquer grau acadêmico, deram ao escritor amplo conhecimento da linguagem clássica, poética, retórica e filosofia. Durante este período, o poeta começou a escrever versos em latim.

A primeira obra de Kochanowski é um epitáfio dedicado a Erasmo Kretkowski, encontrado sobre seu túmulo em Pádua, na Basílica de Santo Antonio. Aos 29 anos viaja para a França, onde se encontra com Ronsard. Em 1559, o poeta volta para a Polônia. Já circulavam, então, cópias de suas primeiras obras em latim e polonês.

Kochanowski estava sendo patrocinado pela aristocracia (Firlej, Radziwiłł, Tarnowski, Tęczyński). Decidiu seguir a carreira palaciana. Aos 33 anos tornou-se secretário e cortesão do rei Sigismundo Augusto. Descrevia eventos importantes para a República, incluindo uma homenagem ao príncipe Albert Hohenzollern II da Prússia aos pés de Sigismundo II Augusto, como, também, a união da Coroa com a Lituânia (1569). Atuou na corte real até 1574. Após a morte de Sigismundo Augusto, Kochanowski tornou-se aliado de Henrique de Valois, cuja eleição assinou e participou de sua coroação na Catedral Wawel (1573). Depois da fuga do rei, retirou-se da vida palaciana.

Nos anos 60 surgiu o poema *Suzana*, apoiado em uma passagem bíblica, com a canção *O que desejas de nós Senhor, por esses presentes generosos*.

Jan Kochanowski publicou também dois poemas políticos sob os títulos *Consentimento* e *Sátiro ou o marido selvagem*. Neles ataca os vícios da nobreza, como a extravagância, o egoísmo, a ignorância e o desprezo pelas obrigações civis.

No ano da morte do poeta foram publicados seus *Epigramas* e posteriormente as *Canções*.

Cont. na pág. 5

Krytykuje pracę sejmu, sądownictwa, zaniedbania w zakresie oświaty oraz polityki obronnej kraju. Takiemu postępowaniu poeta przeciwstawia dawne obyczaje rycerskie. Ideałem powinna być - zgoda, zarówno między stanami, jak i wyznaniem. W 1564 roku został wydany poemat heroikomiczny *Szachy*. Nieco później tworzy „Muzę”, poetycki manifest renesansowego indywidualizmu:

„*Sobie śpiewam a Muzom. Bo kto jest na ziemi,
Co by serce ucieszyć chciał pieśniami memi?*”

Muza jest wyrazem zwątpienia, ale też dumy poety samotnego i nie zawsze docenianego. Pomimo to, dystansującego się od otoczenia, w którym liczą się tylko: władza, zaszczyty i pieniądze.

W 1574 roku Jan Kochanowski osiedlił się, w odziedziczonym po ojcu majątku w Czarnolesie. Rok później żeni się z Dorotą Podludowską, herbu Janina. W tym okresie na plan pierwszy wysunęła się praca literacka i życie rodzinne. W 1578 roku, w Ujazdowie pod Warszawą, z okazji wesela Jana Zamojskiego wystawiona zostaje *Odprawa posłów greckich*. Sztukę obserwował król Stefan Batory. Poeta nie przybył na premierę z powodu choroby. Tekst utworu, napisanego kilka lat wcześniej, ukazał się wkrótce po tym przedstawieniu. Ludzi zajmujących się polityką dramat ten może nauczyć kilku wciąż aktualnych prawd. *W debatach publicznych zwycięża raczej demagogia niż zdrowy rozsądek, a politycy od niepamiętnych czasów oskarżali się wzajemnie o zdradę i korupcję. Dla wielu mężów stanu polityka ważniejsza jest od moralności a najgorszym rodzajem władzy jest władza chwiejna, słaba i niezdolna do podejmowania decyzji.*

Zarówno budowa, jak też temat mitologiczny zbliżają *Odprawę posłów greckich* do wzorów klasycznej tragedii antycznej (Sofokles, Eurypides). Badacze twórczości Jana Kochanowskiego dowiedli też związek tego utworu z włoską tragedią renesansową.

Rok później ma miejsce publikacja *Psalterza Dawidów*. Jan Kochanowski biblijne psalmy tłumaczył z łaciny, z tekstu tzw. *Wulgaty*. Przekład ten ujawnił wszystkie cechy ogromnej indywidualności poety. Jak dowiedli późniejsi badacze literatury, podczas pracy nad *Psalterzem* kształtował się poetycki warsztat Kochanowskiego. Wiele słów, metafor i wyrażeń znalazło się później w *Trenach* i *Pieśniach*. Warto dodać, że *Psalterz Dawidów* spotkał się z podziwem czytelników należących do różnych wyznań, a Adam Mickiewicz uznał go za najlepszy na świecie przekład Biblii. Po śmierci ukochanej córki Urszulki Kochanowskiej powstają *Treny* (1579 r.), uznane za arcydzieło i opublikowane rok później. Poeta traci też drugą córkę, Hannę.

Jan Kochanowski umiera nagle 22 sierpnia 1584 roku w Lublinie. Przyczyny jego śmierci nie są dokładnie znane. Wszystko wskazuje, że mógł być to udar mózgu lub zawał serca. Pochowany został w Zwoleniu, w pobliżu Czarnolasu. Tam też znajduje się nagrobek z jego wizerunkiem.

Ciąg dalszy na str. 6

Critica o trabalho do parlamento, o judiciário, a negligência da educação e da política de defesa nacional. Procedendo assim, o poeta contesta os velhos costumes dos cavaleiros. O ideal deveria ser – o acordo, tanto entre os estados como as crenças. Em 1564 foi publicado o poema heróico-cômico “Xadrez”. Um pouco mais tarde cria “Musa”, um manifesto poético do individualismo renascentista:

“*Canto para mim e as Musas. Porque quem está na terra,
Que gostaria de alegrar o coração com minhas canções?*”

Musa é uma expressão de desespero, mas também o orgulho do poeta solitário e nem sempre apreciado. Mesmo assim, distante do meio ambiente, no qual contam só: o poder, o orgulho e o dinheiro.

Em 1574, Jan Kochanowski fixou-se nas terras herdadas de seu pai em Czarnolesie. Um ano mais tarde casa-se com Dorota Podludowska, brasão Janin. Nesta época estava em primeiro plano o trabalho literário e a vida familiar. Em 1578 em Ujazdów, perto de Varsóvia, por ocasião do casamento de Jan Zamojski é exposta a obra *Reunião dos deputados gregos*. A obra foi vista pelo rei Stefan Baroty. O poeta não veio para o lançamento por motivo de doença. O texto da obra escrita alguns anos antes surgiu de modo condensado após esta apresentação. Este drama pode ensinar algumas verdades ainda atuais às pessoas que se ocupam com a política. *Em debates políticos vence mais a demagogia que o senso comum, e os políticos desde tempos imemoráveis acusavam-se mutuamente de traição e corrupção. Para muitos estadistas a política é mais importante que a moral e o pior tipo de poder é um poder instável, com decisão fraca e impossível de ser adotada.*

Da mesma forma que a construção, assim como o tema mitológico aproximam a *Reunião dos deputados gregos* aos modelos da antiga tragédia clássica (Sófocles, Eurípedes). Os pesquisadores das obras de Jan Kochanowski relacionaram-nas com a tragédia renascentista italiana.

Um ano depois, ocorre a publicação dos *Salmos de Davi*. Jan Kochanowski traduzia os salmos bíblicos do latim, do assim chamado texto *Vulgata*. Esta tradução revelou todas as características da grande individualidade do poeta. Mais tarde, os pesquisadores comprovaram que durante a tradução dos *Salmos* formatou-se a oficina poética de Kochanowski. Muitas palavras, metáforas e expressões foram encontradas na obra *Elegias e Canções*. Convém lembrar que os *Salmos de Davi* foram admirados pelos leitores que pertenciam a diferentes credos religiosos, e Adam Mickiewicz os reconheceu como a melhor tradução da Bíblia no mundo. Após a morte de sua amada filha Úrsula Kochanowska surgem as *Elegias* (1579) reconhecidas como uma obra de arte publicada um ano depois. O poeta perdeu também outra filha, Hanna.

Jan Kochanowski morreu de repente, em 22 de agosto de 1584, em Lublin. As causas de sua morte não são conhecidas. Tudo indica que poderia ser derrame cerebral ou enfarte. Foi enterrado em Zwolenie perto de Czarnolas. Lá se encontra o túmulo com sua efigie.

Cont. na pág. 6

Ciąg dalszy str. 5 – Jan Kochanowski	Cont. da pág. 5 – Jan Kochanowski
<p>Nazwę „fraszka” (z jęz. włoskiego „frasca” - w przenośni błahostka, drobiazg) wprowadził do literatury polskiej właśnie Jan Kochanowski. Proponowany przez Reja termin „figliki” jakoś się nie przyjął a stosowana już w starożytności nazwa „epigramat” ma nieco szersze znaczenie.</p> <p>Kochanowski napisał ponad 300 fraszek. Większość posiada adresata; konkretną osobę, wymienioną z imienia lub nazwiska, postać fikcyjną lub alegoryczną (np. fraszka <i>Do miłości</i>). W rzeczywistości, pisane przez wiele lat fraszki - tworzą liryczny pamiętnik poety. Są również wyrazem jego postawy życiowej. Bo tak naprawdę w życiu liczą się: cnota, przyjaźń, umiar, biesiada i miłość. A co z resztą? „<i>Zacność, uroda, moc, pieniądze i sława, Wszystko to minie jako polna trawa.</i>”</p> <p>Właściwy początek liryki polskiej stanowią <i>Pieśni</i> - Jana z Czarnolasu. Tworzą one istotny etap w rozwoju polskiego wiersza. Są także najpełniejszym wyrazem myśli Kochanowskiego. Ich głównym motywem jest - człowiek, radość życia, miłość, historia, Bóg, natura. („<i>Kto mi dał skrzydła, kto mię odział pióry ...</i>”)</p> <p>Współcześni byli świadomi, że wraz ze śmiercią Jana Kochanowskiego kończy się pewna epoka w literaturze polskiego renesansu, w której zapisał się na trwałe - jako ojciec polskiej poezji. Wiele tekstów poety „żyje” nadal i nie traci na swojej aktualności, jak np. fraszka „<i>Na zdrowie</i>”</p> <p style="padding-left: 40px;">„<i>Ślachtetne zdrowie Nikt się nie dowie, Jako smakujesz Aż się zepsujesz (...)</i>”</p> <p style="text-align: right; padding-right: 40px;">Na podst. źródeł internetowych i „Literatury Polskiej” PIW opracowała: prof. Barbara Rzycki</p>	<p>A denominação <i>Epigrama</i> (do italiano “frasca” – de modo coloquial significa futilidade, miudeza) foi introduzida na literatura polonesa por Jan Kochanowski. O termo proposto por Rej “travessuras” não foi aceita e a palavra “epigrama”, já usada na antiguidade, tem um significado mais amplo.</p> <p>Kochanowski escreveu mais de 300 epigramas. A maior parte tem um destinatário: a pessoa concreta chamada pelo nome ou sobrenome, personagem fictício ou alegórico (p.ex. o epigrama <i>Ao Amor</i>). Na realidade os epigramas escritos por muitos anos criam as memórias líricas do poeta. São, também, a expressão de sua atitude perante a vida. Porque o que importa na vida é: a virtude, a amizade, o equilíbrio, a festa e o amor. E o que ocorre com o resto? “<i>A nobreza, beleza, poder, dinheiro e a fama, tudo isto vai passar como a grama do campo.</i>”</p> <p>O início real do lirismo polonês são as <i>Canções</i> de Jan de Czarnolas. Constituem um passo importante no desenvolvimento da poesia polonesa. São, também, a expressão mais completa do pensamento de Kochanowski. Seu moto principal é o homem, a alegria de vida, o amor, a história, Deus, a natureza. (“<i>Quem me deu asas, quem me vestiu de penas ...</i>”)</p> <p>Os contemporâneos de Jan Kochanowski estavam cientes de que com sua morte termina a época da literatura renascentista polonesa, na qual ele tornou-se perene como pai da poesia polonesa. Muitos textos do poeta “vivem” ainda e não perdem sua validade, por exemplo, no epigrama “<i>Saúde</i>”</p> <p style="padding-left: 40px;">“<i>Saúde nobre Ninguém vai saber Que gosto tens Até que te estragues (...)</i>”</p> <p style="text-align: right; padding-right: 40px;">Baseado em fontes da Internet e “Literatura Polska”, PIW Preparou: profa. Barbara Rzycki</p>

Najważniejsze Wydarzenia i Rocznice – Principais Eventos e Aniversários (Mar-Mai/12)

W Polsce - na Polónia	
8 / 04	Wielkanoc
1 / 05	Święto Pracy
2 / 05	Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dzień Polonii i Polaków za Granicą
3 / 05	Święto Konstytucji 3 Maja i uroczystość NMP- Królowej Polski
W Brazylii - no Brasil	
8 / 04	Páscoa – Missa na Igreja Na. Sra. Auxiliadora 11h00
1 / 05	Dia do Trabalho
6 / 05	Missa pela Pátria Igreja Na. Sra. Auxiliadora 11h00

Redigiram: Alfreda S. Andrusaitis e Irena Dawidowicz Wołoszyn

2 maja wywieś polską flagę

No dia 2 de maio hasteie a bandeira polonesa

8 Marca - Dzień Kobiet

Dzień Kobiet jest corocznym świętem obchodzonym 8 marca, jako wyraz szacunku dla ofiar walki o równouprawnienie kobiet.

Święto to pierwszy raz było obchodzone w roku 1911, w Ameryce Północnej. Ustanowiono je dla upamiętnienia walki o prawa wyborcze i lepsze warunki pracy.

Obecnie w krajach, w których to święto jest uznawane często odbywają się manifestacje feministyczne.

Dzień Kobiet w Polsce był obchodzony na szeroką skalę (w czasach PRL-u) do 1993 roku. Obecnie opinie na ten temat są podzielone, część kobiet jest przeciwna „centralnemu” świętowaniu w dniu 8 marca. Pomimo tych dyskusji i niezbyt pozytywnej sławy tego dnia - warto go uczcić, bowiem każda okazja jest dobra, aby wyrazić kobiecie to, że się o niej myśli, pamięta, kocha i szanuje.

Portret kobiecy

Wisława Szymborska

Musi być do wyboru.

Zmieniać się, żeby tylko nic się nie zmieniło.

To łatwe, niemożliwe, trudne, warte próby.

Oczy ma, jeśli trzeba, raz modre, raz szare, czarne, wesołe, bez powodu pełne łez.

Śpi z nim jak pierwsza z brzegu, jedyna na świecie.

Urodzi mu czworo dzieci, żadnych dzieci, jedno.

Naiwna, ale najlepiej doradzi.

Słaba, ale udźwignie.

Nie ma głowy na karku, to będzie ją miała.

Czyta Jaspersa i pisma kobiece.

Nie wie po co ta śrubka i zbuduje most.

Młoda, jak zwykle młoda, ciągle jeszcze młoda.

Trzyma w rękach wróbelka ze złamanym skrzydłem,

własne pieniądze na podróż daleką i długą, tasak do mięsa, kompres i kieliszek czystej.

Dokąd tak biegnie, czy nie jest zmęczona.

Ależ nie, tylko trochę, bardzo, nic nie szkodzi.

Albo go kocha, albo się uparła.

Na dobre, na niedobre i na liłość boską.

(<http://www.wiersze.annet.pl/w,,11706>)

pedepagina.worldpress.com

*Wszystkim Czytelniczkom naszego Biuletynu najserdeczniejsze życzenia - z okazji Dnia Kobiet –
składa Redakcja*

8 de março - Dia Internacional da Mulher

O Dia das Mulheres é uma festa comemorada anualmente em 8 de março, como expressão de respeito às vítimas da luta pela igualdade de direitos das mulheres.

Esta festa foi comemorada pela primeira vez, em 1911, nos Estados Unidos. Foi estabelecida para lembrar a batalha pelo direito ao voto e melhores condições de trabalho.

Atualmente, nos países nos quais esta festa é reconhecida, com frequência ocorrem manifestações feministas.

O Dia das Mulheres na Polônia era comemorado em larga escala (no tempo da República Popular da Polónia) até 1993. Hoje as opiniões a este respeito estão divididas, parte das mulheres é contra uma comemoração centralizada no dia 8 de março. Mesmo com estas discussões e a grande fama desse dia, vale a pena comemorá-lo, porque cada ocasião é boa para expressar à mulher o que se pensa dela, lembra, ama e respeita.

armonte.worldpress.com

Retrato de mulher

Wisława Szymborska

Precisa ser escolhida.

Modificar-se, para que nada mude.

É fácil, impossível, difícil, vale a pena tentar.

Quando necessário tem olhos ora azuis, ora cinzentos, negros, alegres, sem razão cheios de lágrimas.

Dorme com ele como a primeira na beirada, a única do mundo.

Dá-lhe quatro filhos, nenhum filho, um.

Ingênua, mas a que melhor aconselha.

Fraca, mas consegue carregar.

Não tem a cabeça no lugar, então vai tê-la.

Lê Jaspers e revistas para mulheres.

Não sabe para que serve este parafuso, mas constrói uma ponte.

Jovem, como geralmente jovem, ainda sempre jovem.

Segura nas mãos um pardalzinho com a asa quebrada, o próprio dinheiro para uma viagem distante e longa, um facão para a carne, uma compressa e um cálice de destilado.

Para onde corre assim, não estará cansada.

Não, somente um pouco, muito, não tem importância.

Ou o ama, ou é teimosa.

Para o bem, para o mal e por compaixão divina.

(<http://www.wiersze.annet.pl/w,,11706>)

A Redação deseja a todas as Leitoras do nosso Boletim votos de felicidades no Dia da Mulher

Zwyczaje i tradycje wielkanocne w Polsce

Costumes e tradições de Páscoa na Polônia

Wielkanoc to najstarsze i najważniejsze święto chrześcijaństwa, obchodzone na pamiątkę Zmartwychwstania Chrystusa; początkowo w dniu żydowskiej Paschy a od roku 325 (Sobór w Nicei), w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni Księżycy (tj. pomiędzy 21 marca a 25 kwietnia). Dni wielkanocne są więc świętem ruchomym. *Solemnitas Solemnitatum*, czyli uroczystość uroczystości - tak w VI wieku nazwał Wielkanoc papież Grzegorz Wielki.

W tym roku, święta wielkanocne obchodzić będziemy w dniach 8 i 9 kwietnia.

Wielkanoc wieńczy okres Wielkiego Postu i poprzedzający ją Wielki Tydzień. Jest czasem radości, co symbolizuje biały kolor szat liturgicznych. Obchody religijne Wielkanocy rozpoczyna wczesnym rankiem procesja i msza, w Kościele katolickim zwana rezurekcją, zaś w prawosławnym - jutrznią. Polskie tradycje związane z okresem Wielkiego Postu i Wielkanocy są tak silnie zespolone z tradycjami religijnymi, że bardzo często trudno jest dostrzec rozgraniczenie pomiędzy tym co wywodzi się z chrześcijaństwa, a tym co wynika z życia świeckiego.

Wielkanoc jest dla Polaków przede wszystkim świętem radosnym i rodzinnym. Najchętniej spędzamy je w domach, w gronie najbliższych, choć od pewnego czasu coraz bardziej popularne stają się świąteczne wyjazdy wypoczynkowe. Z Wielkanocą wiążą się liczne uroczystości religijne i zwyczaje ludowe jak: święcenie pokarmów, pisanki, śmigus dyngus. Święta te są niezwykle barwne i mają bogatą tradycję, towarzyszy im bowiem wiele obrzędów. Po wielkim poście - dawniej bardzo rygorystycznie przestrzegany - wszyscy z niecierpliwością czekali na wielkanocną odmianę. W dniu Zmartwychwstania Pańskiego spożywa się uroczyste śniadanie w gronie rodziny, poprzedzone składaniem sobie życzeń. O wielu wielkanocnych obyczajach pamiętamy także dzisiaj. Dzięki nim te świąteczne dni są bardziej radosne. W żadnym miejscu i kraju - te zwyczaje nie są tak przeżywane i pielęgnowane. Nigdzie tak nie przemawiają do serc jak w Polsce, a 40-dniowy okres przygotowań, zwany Wielkim Postem ma również na celu wywołanie głębokiej refleksji i poważnych przemyśleń prowadzących do pozytywnych zmian w naszym życiu doczesnym.

Pierwszym dniem Wielkiego Postu jest *Środa Popielcowa*. Ponieważ poprzedza Wielkanoc i jest „wstępem” do wielkopostnych uroczystości zwana jest także *Wstępną Środą* lub *Popielcem*. W tym dniu, we wszystkich kościołach, podczas nabożeństw, posypuje się głowy wiernych popiołem powstałym ze spalenia ubiegłorocznych palm wielkanocnych. Księża wypowiadając słowa - „*Pamiętaj człowieku, że z prochu powstałeś i w proch się obrócisz*” - przypominają nam wszystkim o śmierci, przemijaniu i małości życia ziemskiego. Wielkopostny rytuał posypywania głów popiołem został wprowadzony do liturgii Kościoła ok.

ciąg dalszy na str. 9

A Páscoa é a maior e a mais antiga festa da cristandade, comemorada para lembrar a Ressurreição de Cristo. Inicialmente no dia da *Pesach* judaica e a partir de 325dC (Concílio de Nicéia), no primeiro domingo da primavera na lua cheia (isto é entre 21 de março e 25 de abril). A Páscoa é um feriado móvel. *Solemnitas Solemnitatum*, isto é, festa das festas, foi assim denominada no século VI pelo papa Gregório – o Grande.

Neste ano vamos comemorar as festas de Páscoa nos dias 8 e 9 de abril.

A Páscoa culmina com o tempo da Quaresma e pouco antes a Semana Santa. É tempo de alegria simbolizado na cor branca das vestes litúrgicas. As comemorações religiosas da Páscoa começam de manhã cedo com procissão e missa, na Igreja católica chamada ressurreição, e na ortodoxa, alvorada. As tradições polonesas associadas com a época da Quaresma e Páscoa são tão arraigadas na comunidade com tradições religiosas que muitas vezes é difícil distinguir entre o que vem do cristianismo daquilo que se apóia na vida laica.

A Páscoa é para os poloneses, antes de tudo, uma festa alegre e da família. De preferência preferimos passá-la em casa, na companhia dos mais próximos, embora nos últimos tempos estes feriados sejam mais populares e tornem-se viagens de férias. A Páscoa envolve muitas cerimônias religiosas e costumes populares como: bênção dos alimentos, pintura em ovos, *śmigus dyngus* (segunda-feira após o domingo de Páscoa as pessoas jogam água umas nas outras). Estas festas são bastante coloridas e ricas em tradições, são, por tanto, acompanhadas por vários ritos. Após a Quaresma, antes seguida com bastante rigor, todos esperavam com impaciência o seu final. No dia da ressurreição, o café da manhã é festivo no seio familiar, e é precedido por felicitações. Lembramos ainda hoje vários costumes pascais. Graças a eles estes dias são mais alegres. Em nenhum lugar falam tão alto aos corações do que na Polônia e o período dos 40 dias de preparo, chamado Quaresma, tem como objetivo, também, motivar uma reflexão profunda e pensamentos sérios que levem a uma mudança positiva em nossa vida diária.

O primeiro dia da Quaresma é a Quarta-feira de Cinzas. Como antecede a Páscoa e é a introdução das cerimônias de jejum, é também denominada

Primeira Quarta-feira ou Cinzas. Neste dia, em todas as igrejas durante as missas, as cabeças dos fiéis são marcadas com cinzas resultantes da queima de ramos abençoados no ano anterior. Os padres pronunciando as palavras: “*Lembra-te de que do pó vieste e para o pó tornarás*” lembram a todos sobre a morte, a transformação e a pequenez da vida terrena. O ritual da Quaresma de jogar cinzas foi introduzido na liturgia da Igreja próximo do

Cont. na pág. 9

IV wieku i aż do X wieku przeznaczony był wyłącznie dla osób publicznie odprawiających pokutę.

W Środę Popielcową starannie myto i wyparzano wszystkie naczynia kuchenne, tak aby nie pozostał na nich nawet najdrobniejszy ślad tłuszczu i mięsnych wywarów. W ten sposób manifestowano gotowość do postu i innych umartwień.

Obecnie Wielki Post trwa pełne sześć tygodni, a niekiedy nawet trochę dłużej. Jak wszystkie chrześcijańskie posty, ma znaczenie oczyszczające. Zgodnie z nauką Kościoła powinien on być czasem umartwień i wzmożonej pobożności. Ma bowiem przybliżyć wiernym najważniejsze tajemnice wiary i przygotować ich do godnego uczestnictwa w wielkim święcie Zmartwychwstania Pańskiego. Nasi przodkowie, a zwłaszcza mieszkańcy wsi, przez całe wieki bardzo gorliwie wypełniali zalecenia Kościoła. W wielu domach, szczególnie tych uboższych, na całe sześć tygodni ze stołów znikaly; mięso, tłuszcze zwierzęce, a nawet cukier, miód i nabiał. Żywiono się głównie postnym żurem, kartoflami, gotowaną i surową, kapustą kwaszoną, gotowaną brukwią, suszonymi śliwkami i grzybami, śledziami i chlebem. Te skromne potrawy od czasu do czasu, zazwyczaj w niedzielę, skąpo kraszono olejem lnianym. Jedynie na magnackich i szlacheckich dworach oraz bogatych plebaniach post nie był aż tak dokuczliwy. Pożywano tam bowiem wiele urozmaiconych dań rybnych, dobre pieczywo, masło, jaja, mleko i sery. W czasie Wielkiego Postu wiele osób rezygnowało z picia alkoholu i palenia tytoniu. Niedozwolona była muzyka, śpiewy, wszelkie zabawy, biesiady i spotkania. Młodzież i dzieci karcono za głośne śmiechy i zabawy. Na cały ten okres ustawało życie towarzyskie. Zastępowała je wspólna modlitwa lub lektura książek o treści religijnej.

Zwyczaje związane z obchodami Wielkanocy rozpoczynają się od *Niedzieli Palmowej*, dawniej zwanej *Wierzbą lub Kwietną*. Wierzba zastępowała w Polsce gałązki palmowe, które były poświęcone w kościele, a następnie niesione w uroczystych procesjach. W niektórych regionach Polski (np. na Kurpiach) nadal odbywają się konkursy na najpiękniejsze i największe palmy. Polacy zawsze przypisywali palmie właściwości lecznicze i czarodziejskie. Dlatego po powrocie z kościoła poświęconymi palmami „chłostano” się dla zdrowia. W wielu domach ten stary zwyczaj związany z Palmową Niedzielą pozostał do dzisiaj. Poświęconą w kościele palmkę umieszczano się potem nad drzwiami wejściowymi lub za ramą świętego obrazu, aby strzegła domostwa od ognia i piorunów. *Niedzielę Palmową* obchodzimy na pamiątkę uroczystego wjazdu Pana Jezusa do Jerozolimy.

Okres przed świętami kojarzy nam się zawsze z wielkimi porządkami w domach. Mycie okien i podłóg, trzepanie dywanów, czyszczenie i szorowanie, wietrzenie pościeli i gorączkowe przygotowania kulinarne - to czynności, które zwłaszcza na polskich wsiach urastają

séc. IV e até o séc. X era direcionado apenas para pessoas que publicamente faziam penitência.

Na *Quarta-feira de Cinzas* todos os utensílios de cozinha eram bem lavados e escaldados, de modo que não ficasse sobre eles o menor sinal de gordura e cozidos de carne. Assim era manifestada a vontade para fazer o jejum e outros sacrifícios.

Atualmente a Quaresma dura seis semanas inteiras e às vezes ainda mais. Tem o significado de limpeza, como todos os jejuns cristãos. De acordo com o ensinamento da Igreja deveria ser de sacrifício e religiosidade profunda. Tem, então, que aproximar aos crentes os mistérios mais importantes da fé e prepará-los para participar na grande festa da Ascensão do Senhor. Nossos antepassados, principalmente os que moravam nas aldeias, por muitos séculos obedeciam de modo profundo as prescrições da Igreja. Em várias casas, principalmente nas mais pobres, durante as seis semanas desapareciam das mesas a carne, gorduras animais e mesmo o açúcar, mel e proteínas. Alimentavam-se basicamente de sopa azedada, batatas, repolho azedo - cozido e fresco, nabos cozidos, ameixas e cogumelos secos, arenques e pão. Estes alimentos simples, de vez em quando, como de costume aos domingos eram respingados com óleo de linhaça. Unicamente nos palácios de nobres e magnatas e em casas ricas o jejum não era tão ruim. Eram ingeridos vários tipos de pratos preparados com peixes, bons assados, manteiga, ovos, leite e queijos. Durante a Quaresma muitas pessoas desistiam de beber álcool e fumar. Não era permitida a música, cantos, todos os tipos de brincadeiras, festas e encontros. A juventude e as crianças eram repreendidas por darem risadas altas e brincadeiras. Durante toda esta época a vida social parava. Era substituída pela oração em grupo e a leitura de livros religiosos.

Os costumes que envolvem a Páscoa começam com o Domingo de Ramos, antigamente chamado domingo salguense ou das flores. Na Polônia, o salgueiro substituído os ramos de palmeiras que eram abençoados na igreja e depois levados em procissões. Em algumas regiões da Polónia (p.ex. Kurpie) continuam ocorrendo concursos dos maiores e mais lindos arranjos de ramos. Os poloneses sempre atribuíam ao ramo de palma propriedades curativas e mágicas. Por isso, após a volta da igreja as pessoas açoitavam-se com os ramos para ter saúde. Em várias casas este costume antigo, ligado ao domingo de ramos, permanece até hoje. O ramo abençoado era colocado depois acima da porta de entrada ou atrás da moldura de quadro sagrado para proteger a casa do fogo e raios. O *Domingo de Ramos* é comemorado como lembrança da entrada de Jesus em Jerusalém.

A época anterior às festas nos lembra sempre das extensas arrumações nas casas. Lavar janelas e pisos, tirar o pó dos tapetes, limpar e escovar, ventilar a roupa de cama e preparações culinárias febris – preparativos que, sobretudo, intensificam-se nas aldeias polonesas quase como um ritual sagrado. As arrumações

do roli niemalże rytuału sakralnego. Świąteczne porządki mają również charakter symboliczny. Wymiatając kurz wymiatany z mieszkań zima, a wraz z nią wszelkie zło i choroby. Zgodnie z wielkanocną tradycją przygotowujemy się także duchowo do upamiętnienia zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.

Wielki Tydzień upływał więc pod znakiem przygotowań do *Wielkiej Niedzieli*. Jak pisał J. Kitowicz „Wszyscy Polacy w duchu pobożności w Wielki Tydzień (...) zajmowali się nabożeństwem, przygotowaniem do spowiedzi wielkanocnej”. W tym czasie odwiedzano ubogich i chorych, którym udzielano wsparcia. Wiele też wróżb ludowych związanych było z dniami Wielkiego Tygodnia. Wróżyły one pogodę na poszczególne pory roku. Uważano, że np. jaka Wielka Środa - taka będzie wiosna, jaki Wielki Czwartek - takie lato, Wielki Piątek zapowiadał pogodę na żniwa i wykopki (lato, jesień), zaś Wielka Sobota wróżyła pogodę na całą zimę. Innym zwyczajem Wielkiego Tygodnia było chodzenie chłopców po wsi z kołatkami i bębniem. Przypominali oni wszystkim, że post nadal obowiązuje.

Wielka Środa była dniem, w którym gospodarze wychodzili z poświęconą, w roku poprzednim, wodą i święcili swoje pola, aby te z kolei dobre plony dały.

Wielki Czwartek, zwany Cierniowym - jest świętem kapłanów. W tym dniu bowiem, podczas Ostatniej Wieczerzy został ustanowiony sakrament kapłaństwa. Powszechnie znany jest wielkoczwartkowy obrzęd obmywania wodą nóg dwunastu kapłanom przez biskupa. Jest to nawiązanie i na pamiątkę gestu Pana Jezusa, który obmył nogi swoim 12 uczniom. Pod koniec mszy milkną w kościele wszystkie dzwonki (aż do czasu zmartwychwstania), a odzywają się drewniane, głośnie kołatki, symbolizujące zdradę Judasza.

Wielki Piątek - to *Droga Krzyżowa*, która jest przeżyciem specjalnym i wyjątkowym. Przez wszystkie jej stacje towarzyszymy męce Syna Bożego, by następnie - umęczonego Chrystusa złożyć do grobu. W Polsce grób Pański odgrywał zawsze doniosłą rolę. Ubierany i strojony przez miejscowe wspólnoty, obok motywów religijnych przekazywał często motywy narodowe i prowyzwolenicze. Przy grobie pełnią honorowe warty strażę - młodzieży szkolnej i akademickiej, harcerzy, a nawet strażaków i wojska. Ścisłe związane z wielkopiątkową tradycją były tak zwane kwesty. W każdym kościele panie z towarzystwa dobroczynnego zbierały pieniądze na pomoc ubogim, budowę przytułków, szpitali, sierocińców i domów dziecka. W Wielki Piątek obowiązywał post bardzo ścisły.

Wielka Niedziela, zwana Niedzielą Zmartwychwstania rozpoczyna się tradycyjną mszą zwaną rezurekcją. Bicie dzwonów i głosy rozbrzmiewającej pieśni „Wesoły nam dziś dzień nastał” oraz udział wiernych, często ubranych w stroje regionalne, zawsze czyniły tę uroczystość barwną, żywą i podniosłą. Po rezurekcji zasiadano do rodzinnego, świątecznego śniadania, w skład którego wchodzi

têm um caráter simbólico. Ao varrer o pó varremos o frio das casas, e com ele todo o mal e as doenças. De acordo com a tradição pascal nos preparamos espiritualmente para lembrar a ressurreição de Jesus Cristo.

A Semana Santa passava, então, em atmosfera de preparação do Domingo de Páscoa. Como escreveu J. Kitowicz “Todos os poloneses com espírito religioso na Semana Santa (...) ocupavam-se com as missas, preparo para a confissão pascal”. Neste tempo, os ateus e os doentes eram visitados e a eles era dado apoio. Muitas adivinhações eram ligadas aos dias da Semana Santa. Previa o bom tempo para cada época do ano. Supunha-se p.ex. que tal como seria o tempo na Quarta-feira Santa assim seria a primavera; como era a Quinta-feira seria o verão, a Sexta-feira previa o tempo durante as colheitas de grãos e batatas (verão e outono) e o Sábado Santo antevia o tempo de todo o inverno. Outro costume da Semana Sta. era o passeio pelas aldeias de rapazes com matracas e tambores. Eles lembravam a todos que o jejum continua obrigatório.

A Quarta-feira Santa era dia no qual o senhorio saía com água, benta no ano anterior, e abençoava seus campos para que estes, por sua vez, dessem bons frutos.

A Quinta-feira Santa, a espinhosa, é a festa dos sacerdotes. Neste dia, durante a Última Ceia foi constituído o sacramento do sacerdócio. Comumente é conhecido como o lava-pés de 12 sacerdotes pelo bispo. É para lembrar o gesto de Jesus, que lavou os pés de seus 12 apóstolos. Ao final da missa todos os sinos se calam (até a ressurreição) e, em seu lugar, soam alto as matracas de madeira, simbolizando a traição de Judas.

megapedia.pl

Na Sexta-feira Santa ocorre a Via Sacra, que é uma vivência especial e excepcional. Em todas as estações lembra-se o sacrifício do Filho do Senhor, para depois Cristo, exausto, ser sepultado. Na Polônia, o túmulo do Senhor sempre desempenhou um papel importante. Preparado e decorado pela comunidade local, ao lado de motivos religiosos apareciam os temas nacionais e pró-libertadores. Ao lado dos túmulos fica a guarda de honra constituída pela mocidade escolar e acadêmica, escoteiros, e, até, bombeiros e o exército. Intimamente relacionados com a tradição da Sexta-feira eram, as assim chamadas, coletas. Em cada igreja as senhoras de sociedades beneficentes recolham dinheiro para ajudar os pobres, construir abrigos, hospitais, orfanatos e lares. Na Sexta-feira Santa o jejum era obrigatório.

O Domingo de Páscoa, chamado Domingo da Ressurreição, começa com missa tradicional denominada ressurreição. O badalar dos sinos e o som da canção “Hoje chegou o dia feliz” com a participação dos fiéis, geralmente vestidos em trajes regionais, em uma cerimônia colorida, vibrante e solene. Depois da ressurreição, a família senta-se para o café da manhã do qual fazem parte

przysmaki ze „święconki”. Na tradycyjnym stole wielkanocnym nie może zabraknąć takich potraw jak: żurek wielkanocny, biała kiełbasa, szynka świąteczna, faszerowane jajka, chrzan oraz ciast - wielkanocnej babki, mazurka czy też sernika. Stoły zdobione są buketami z bazi i pierwszych wiosennych kwiatów. Tak jak w Wigilię Bożego Narodzenia dzielimy się opłatkiem, tak podczas wielkanocnego śniadania, w Niedzielę Zmartwychwstania dzielimy się święconym jajkiem składając sobie życzenia zdrowia i wszelkiej pomyślności. W każdym domu obecne są kolorowe pisanki, które są symbolem nowego życia i służą do wielkanocnych zabaw po obfitym, świątecznym śniadaniu.

Poniedziałek Wielkanocny, czyli obchodzony w Polsce - drugi dzień świąt - tzw. *Śmigus Dyngus* w gwarze ludowej zwany jest „lanym poniedziałkiem”. W tym dniu obowiązuje zwyczaj wzajemnego oblewania się wodą. Zmoczone, w Wielkanocny Poniedziałek panny miały większe szanse na zamążpójście. Chłopcy wręczając w tym dniu „wybrance” kolorową pisanekę dawali do zrozumienia, która podoba im się najbardziej.

Wielkanoc to święto pełne wielu wspaniałych tradycji i obyczajów, które warto pielęgnować. Wszystkich zainteresowanych odsyłam do książki Hanny Szymanderskiej „*Polskie tradycje świąteczne*” (Wyd. Świat Książki, Warszawa 2011).

Opracowała: prof. Barbara Rzycki

**Wszystkim Państwu - Zdrowia, szczęścia, humoru
dobrego, stołu bogatego. Mokrego dyngusa, smacznego
jajka i niech te Święta będą jak bajka!
Wesołego Alleluja!
Życzy Redakcja Biuletynu**

petiscos da *święconka*. Na mesa tradicional de Páscoa não pode faltar alimentos como: sopa azedada de Páscoa, lingüiça branca, presunto de festa, ovos recheados, raiz forte e bolos – bolo pascal, bolo *mazurek* e, também, bolo de ricota. As mesas são enfeitadas com buquês de amento e as primeiras flores da primavera. Assim com na ceia natalina dividimos a hóstia, na Páscoa dividimos durante o café da manhã o ovo abençoado desejando saúde e felicidades. Em cada casa estão presentes as *pisanki* (ovos pintados) que são símbolo da nova vida e servem para as brincadeiras pascais após o farto café da manhã.

Na segunda-feira de Páscoa, o segundo dia de festas pascais na Polônia, o assim chamado *Śmigus Dyngus* em dialeto popular é a “segunda-feira molhada”. Neste dia reza o costume que as pessoas se molhem com água. As moças molhadas neste dia tinham maiores chances de casar. Os rapazes entregando às escolhidas uma *pisanka* colorida, davam a entender qual era a sua preferida.

A Páscoa é uma festa cheia de muitas tradições e costumes maravilhosos que vale a pena cultivar. A todos que se interessam recomendo o livro de Hanna Szymanderska „*Polskie tradycje świąteczne*” (Tradições das festas polonesas) Ed. Świat Książki, Warszawa 2011.

Preparou: profa. Barbara Rzycki

**A todos os Senhores, saúde, sorte, bom humor e uma
mesa farta. Um dyngus molhado, delicioso ovo de
Páscoa e que as festas sejam como um conto de fadas!
Feliz Páscoa!**

Deseja, a Redação

Święta majowe

Festas de Maio

Mês de maio obfituje w Polsce w ważne wydarzenia, rocznice i uroczystości. Warto więc przypomnieć nasze majowe święta:

1 Maja - Święto Pracy

2 Maja - Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dzień Polonii i Polaków za Granicą

3 Maja - Święto Konstytucji 3 Maja i uroczystość NMP-Królowej Polski

Dzień Flagi Państwowej RP (2 maja) jest polskim świętem obchodzonym od 2004 roku. Data 2 maja nie jest datą przypadkową. Jest ona nie tylko przypomnieniem, że po Święcie Pracy, właśnie 2 maja kazano zdejmować flagi narodowe, tak aby nie pozostawały na masztach również 3 Maja - w czasie Święta Konstytucji (zniesionego przez władze komunistyczne) oraz uroczystości Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski. Również w tym dniu, w roku 1945, żołnierze polscy zawiesili biało-czerwony sztandar na kolumnie Siegesaule w Berlinie, w trakcie zdobywania tego miasta. Senat RP w uchwale z dnia 12 lutego 2004 r. ustanowił dzień 2 maja *Świętem Orła Białego*. W wyniku decyzji Sejmu święto zmieniono na *Dzień Flagi RP*. Jednocześnie 2 maja obchodzony jest jako *Dzień Polonii i Polaków za Granicą*.

Ciąg dalszy na str. 12

O mês de maio na Polónia é rico em eventos importantes, aniversários e comemorações. Vale a pena lembrar nossas festas de maio:

1 de maio – Dia do Trabalho

2 de maio – Dia da Bandeira da República da Polónia e Dia da Imigração Polonesa e dos Poloneses no Exterior

3 de maio – Dia da Constituição e Festa de Maria, Rainha da Polónia

O *Dia da Bandeira Nacional* é feriado polonês comemorado desde 2004. Dia 2 de maio não é uma data accidental. Não é só uma lembrança de que após o Dia do Trabalho, justamente dia 2 era obrigatório tirar as bandeiras do mastro para que lá não continuassem em 3 de maio – Dia da Constituição (abolido pelas autoridades comunistas) assim como nas comemorações de Na.Sra. Rainha da Polónia. Em 1945, neste mesmo dia, os soldados poloneses hastearam o pavilhão branco e vermelho na coluna da Vitória em Berlim, durante a conquista desta cidade. Em 12.II.2004 por resolução do Senado polonês, dia 2 de maio foi instituído como o Dia da Águia Branca. Por decisão do Parlamento a festa desta data foi transformada para o Dia da Bandeira da RP. Ao mesmo tempo é comemorado o dia da Imigração Polonesa e dos Poloneses no Exterior.

Cont. na pág. 12

Jednocześnie 2 maja obchodzony jest jako *Dzień Polonii i Polaków za Granicą*. Dzień Polonii został ustanowiony w 2002 roku uchwałą Senatu RP. To najmłodsze święto ma umacniać poczucie polskiej wspólnoty narodowej ponad granicami i ponad podziałami ideowymi. Przypomina rodakom żyjącym na obczyźnie o ich korzeniach i pomaga w zachowaniu świadomości narodowej.

3 Maja, w Polsce jest dniem w którym obchodzimy dwie bardzo podniosłe uroczystości: religijną - Najświętszej Maryi Panny - Królowej Polski oraz święto państwowe - rocznicę ustanowienia Konstytucji 3 maja 1791 roku.

Uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski

Maryję na Królową Polski koronował w dniu 1 kwietnia 1656 roku, przed obliczem Matki Bożej Łaskawej we Lwowie, król Jan Kazimierz. Mszę świętą sprawował nuncjusz apostolski Piotr Vidoni. Jan Kazimierz w czasie podniesienia, zszedł z tronu, złożył berło i koronę. Potem padł na kolana i zwrócił się do Matki Bożej słowami:

"Wielka Boga-Człowieka Matko, Najświętsza Dziewico!". Po czym ogłosił Matkę Boga szczególną Patronką Królestwa Polskiego. Do dnia dzisiejszego w polskich kościołach śpiewana jest pieśń: „Z dawna Polski Tyś Królowo, Maryjo, Ty za nami przemów słowo Maryjo! Ociemniałym podaj rękę niewytrwałym skracaj mękę, Twe Królestwo weź w porękę, Maryjo!" (...)

Koronacja Matki Bożej na Królową Polski odbyła się w trudnym dla naszego narodu okresie. Kraj był skłócony wewnątrz, jak również został napadnięty przez Rosję, Turcję oraz Szwecję. Niecałe pół roku wcześniej Szwedzi bezskutecznie próbowali zdobyć Jasną Górę. Dlatego, pomimo że akt oddania Maryi został wypowiedziany przez króla we Lwowie, zdecydowano, że najlepszym obrazem Królowej Polski będzie wizerunek Matki Bożej Częstochowskiej. Koronacji papieskiej obrazu dokonano 8 września 1717 r. Wierna kopia obrazu M.B. Częstochowskiej znajduje się w naszej Kaplicy (Igreja Na. Sra. Auxiliadora, Pça.Cel.Fernando Prestes, 233 Bom Retiro – Sao Paulo)

Święto Konstytucji 3 Maja

3 maja 1791 roku w Polsce uchwalono pierwszą w Europie, a drugą w świecie (pierwsza była w Stanach Zjednoczonych, w 1787 r.) ustawę zasadniczą. Konstytucja znosiła podział klasowy między szlachtą i mieszczaństwem, chłopom zaś dawała ochronę państwa. Ustawa znosiła też *liberum veto*.

Już w dniu uchwalenia konstytucji, dzień 3 maja uznano za święto narodowe. Jego obchody były zakazane w okresie zaborów. Po 123 latach niewoli - 3 maja 1919 roku - Polacy ponownie mogli cieszyć się tym świętem.

W czasie II wojny światowej, Niemcy i Rosjanie zdelegalizowali to święto. Kolejna delegalizacja nastąpiła w 1951 roku przez władze komunistyczne.

Od 1990 roku - 3 Maja ponownie jest oficjalnym świętem narodowym.

W dniach 1-3 maja - Polacy, jako wyraz solidarności z ludźmi pracy oraz patriotyzmu wywieszają biało-czerwone flagi. Odbywają się manifestacje, festyny, akademie, ale też uroczyste msze św. za ojczyznę i procesje.

Ao mesmo tempo em 2 de maio é comemorado o Dia da Imigração Polonesa e dos poloneses no Exterior. O Dia da Imigração Polonesa foi criado em 2002 por resolução do Senado da República da Polônia. Esta festa é mais nova e deve fortalecer o sentimento de comunidade nacional para além das fronteiras acima das diferenças ideológicas. Lembra a todos os poloneses viventes no exterior suas raízes e ajuda a manter a consciência nacional.

Três de maio na Polônia é o dia em que comemoramos duas cerimônias muito solenes: a religiosa – da Bem-Aventurada Virgem Maria – Rainha da Polônia; e, a nacional – o aniversário da promulgação da Constituição de 3.5.1791.

Solenidade de Maria, Rainha da Polônia

Maria, Rainha da Polônia, foi coroada pelo rei Jan Kazimierz, em 1 de abril de 1656, diante da imagem de Na.Sa. da Graça em Lwów. A missa foi rezada pelo núncio apostólico Pedro Vidoni. Jan Kazimierz, no momento da elevação, desceu de seu trono e depositou seu cetro e a coroa. Depois caiu de joelhos e dirigiu-se à Virgem Maria com as palavras: “Oh Grande Mãe do Ser Humano, Santíssima Virgem” Em seguida proclamou a Mãe de Deus padroeira do Reino da Polônia. Até hoje é cantada nas igrejas polonesas a canção: “Desde a antiguidade Tu Rainha, Maria, Tu por nós pronuncia o nome Maria! Dai a mão aos cegos e aos não perseverantes reduz-lhes a pena, vigiai Teu Reinado, Maria!”

A coroação de Maria como Rainha da Polônia ocorreu em tempos difíceis para o nosso povo. O país estava dividido internamente, foi atacado pela Rússia, Turquia e Suécia. Menos de meio ano antes os suecos tentaram, sem sucesso, conquistar Monte Claro. Por isso, mesmo que o ato de devoção a Maria tenha sido anunciado pelo rei em Lwów, foi decidido que a melhor imagem da Rainha da Polônia seria a de Na. Sra. de Częstochowa. A coroação do quadro pelo papa ocorreu em 8 de setembro de 1717. Uma cópia fiel da imagem de Na.Sra. de Częstochowa está em nossa Capela (Igreja Na.Sra.Auxiliadora, Pça Cel. Fernando Prestes, 233 Bom Retiro – São Paulo)

Festa da Constituição de 3 de Maio

Em 3 de maio de 1791 foi promulgada a primeira constituição na Europa e a segunda no mundo (a 1ª é a dos EUA de 1787). A constituição aboliu a divisão de classes entre a nobreza e a burguesia e deu proteção do Estado aos camponeses. Aboliu também a lei do *liberum veto*.

No dia da aprovação da constituição, 03 de maio foi considerado feriado nacional. Suas celebrações foram proibidas durante a ocupação. Depois de 123 anos de escravidão, em 3 de maio de 1919, os poloneses puderam novamente comemorar esta festa.

Durante a Segunda Guerra Mundial, os alemães e russos proibiram o feriado. E a outra proibição pelas autoridades comunistas ocorreu em 1951.

Desde 1990, o dia 3 de maio, é novamente feriado nacional. De 1 a 3 de maio os poloneses, como expressão de solidariedade com os que trabalham e seu patriotismo, hasteiam bandeiras branco-vermelhas. Ocorrem manifestações, festas, apresentações, e, também, missas solenes pela pátria e procissões.

WKŁADKA 1 (Anexo 1) – Przepisy Wielkanocne (Receitas de Páscoa)

Żur świąteczny (zupa wielkanocna)

Składniki: 2 szklanki przygotowanego wcześniej zakwasu, 200 gramów kości wieprzowych (np. ze schabu), włoszczyzna (bez kapusty), 200 gramów kielbasy, 100 gramów wędzonego boczk, 4-5 szklanek wody, duża cebula, 2-3 ząbki czosnku, 1-2 łyżki tartego chrzanu, łyżka smalcu, 4 jajka, śmietana, pieprz, sól, majeranek (do smaku)

Przepis: z kości i włoszczyzny gotujemy wywar, który następnie przecedzamy. Drobną pokrojoną (w kostkę) cebulę przesmażamy na smalcu (lub oleju). Do cebuli dodajemy pokrojoną (w plasterki) kielbasę i pokrojony (w kostkę boczek), chwilę smaży. Wywar ponownie zagotowujemy, wlewając do niego żur (zakwas), po czym dodajemy przesmażone - cebulę, kielbasę i boczek. Wszystko gotujemy na niewielkim ogniu 5-7 minut. Posiekany czosnek rozcieramy z solą, mieszamy z chrzanem i śmietaną. Następnie, wolno mieszając - wlewamy do zupy. Doprawiamy do smaku solą i szczyptą pieprzu. Dodajemy majeranek. Podajemy z ćwiartkami jajek ugotowanych na twardo. *Uwaga* > Zakwas robi się w następujący sposób: 2 szklanki razowej mąki żytniej zalewamy wrzącą wodą, dodając jej tyle, ile potrzeba, by uzyskać rzadkie ciasto. Gdy ostygnie dolewamy litr letniej wody i wkładamy skórkę chleba razowego. Następnie przelewamy to do szklanego słoja, obwiązujemy gazą i stawiamy w ciepłym miejscu. Po trzech dniach zakwas będzie gotowy do użycia.

Salatka wielkanocna

Składniki: 6 jajek ugotowanych na twardo, 1-2 łyżki utartego chrzanu, sok z całej cytryny, szklanka kwaśnej kremowej śmietany, 2-3 kwaskowe, twarde jabłka, 1 cebula, 3-4 duże ziemniaki, ugotowane w mundurkach, 4 przepiórcze jajeczka ugotowane na twardo, sól, cukier, biały zmielony pieprz (do smaku).

Przepis: Drobną utarty chrzan natychmiast zalewamy sokiem z cytryny i mieszamy. Obrane ze skorupki jajka i z łupinek ziemniaki kroimy w zgrabną kostkę, a cebulę siekamy. Następnie obieramy jabłka (bez gniazd nasiennych) i również kroimy w kostkę. Wszystkie składniki salaterki łączymy z utartym chrzanem, zalewamy śmietaną przyprawioną solą, cukrem i pieprzem. Przykrywamy naczynię i wstawiamy na godzinę do lodówki. Przed podaniem przekładamy do szklanej salaterki i dekorujemy: rzodkiewką, szczypiorkiem, ew. rzeżuchą i połówkami przepiórczych jaj.

Jaja faszzerowane - zwyczajne

Składniki: 9 jajek, 2 łyżki masła, 1-2 łyżki gęstej śmietany, 2 łyżki posiekanego szczypiorku lub koperku, 2-3 łyżki bułki tartej, sól, pieprz, masło do smażenia.

Przepis: 8 jajek gotujemy na twardo, studzimy i ostrożnie przecinamy ostrym nożem wzdłuż na połówki (nie uszkodzając skorupki). Następnie wybieramy delikatnie łyżeczką zawartość z każdej połówki i drobną siekamy. Na patelni roztopiamy masło, wrzucamy ugotowane, posiekane jajka, dodajemy śmietanę, wbijamy jedno surowe jajko i delikatnie mieszając, chwilę smaży. Zdejmujemy z ognia, dodajemy posiekany szczypiorek lub koperek, sól, pieprz (do smaku). Dokładnie mieszamy. Masą napełniamy połówki skorupki, lekko przyciskamy i posypujemy tartą bułką. Wypełnione połówki układamy na rozgrzanej patelni (farszem do dołu), dodajemy masło i chwilę smaży na małym ogniu (aż się zrumienia). Podajemy - jako przystawkę ciepłą lub „na zimno”

Sopa de Páscoa Żur

Ingredientes: 2 copos de preparado azedo anteriormente cozido, 200g de ossos de carne de porco (p.ex. de costelinha), legumes (sem repolho), 200g de linguiça, 100g de bacon defumado, 4-5 copos de água, 1 cebola grande, 2-3 dentes de alho, 1-2 colheres (sopa) de raiz forte ralada, 1 colher (sopa) de gordura de porco ou óleo, 4 ovos, pimenta, sal e manjerona a gosto

Modo de preparar: cozinhamos os ossos e os legumes na água par obter um caldo que depois é peneirado. A cebola cortada em fatias é frita na gordura. Nesta fritada acrescentamos a linguiça e o bacon, ambos em pedaços, e fritamos por pouco tempo. Esquentamos o caldo e acrescentamos o azedo (żur) em seguida a cebola, linguiça e o bacon. Esta mistura é cozida em fogo alto por uns 5-7 minutos. O alho deve ser amassado com sal e misturado à raiz forte e um pouco de creme de leite fresco. Em seguida esta mistura é derramada devagar no caldo quente. Acrescentamos sal, pimenta e manjerona a gosto. Servimos com ovos duros cortados em 4 partes.

Obs: O preparado azedo pode ser feito com 2 copos de farinha de trigo integral e água fervida quente até obtermos uma massa líquida. Quando esfriar acrescentamos 1 litro de água morna e um pedaço de pão preto. Cobrimos o recipiente de vidro com uma gaze e deixamos em local fresco por uns 3 dias. A temperatura do local pode influenciar o preparo. Lembrar que na Polônia nesta época a temperatura está por volta de 15C. Início da primavera.

Salada de Páscoa

Ingredientes: 6 ovos duros, 1-2 colheres (sopa) de raiz forte ralada, suco de um limão, 1 copo de creme de leite azedo, 2-3 maçãs tipo gala, 1 cebola, 3-4 batatas grandes cozidas na casca, 4 ovos duros de codorna, sal, açúcar, pimenta branca a gosto.

Modo de preparar: a raiz forte deve ser misturada com o suco de limão. Os ovos e as batatas, sem as cascas, são cortados em cubos e a cebola em fatias. Em seguida, descascamos as maçãs tiramos as sementes e cortamos em cubos. Todos os ingredientes são misturados junto com a raiz forte e limão. Despejamos sobre esta mistura creme de leite que previamente foi misturado com sal, açúcar e pimenta. Cobrimos o recipiente e colocamos na geladeira por 1 hora. Antes de servir colocamos em recipiente de vidro e decoramos com rabanete, cebolinha, eventualmente com agrião e os ovos de codorna em metades.

Ovos recheados

mniammniam.com

Ingredientes: 9 ovos, 2 colheres de manteiga, 1-2 colheres de creme de leite denso, 2 colheres (sopa) de cebolinha picada ou endro picado, 2-3 colheres de farinha de rosca, sal, pimenta, manteiga para fritar.

Modo de preparar: Cozinhamos 8 ovos para que fiquem duros. Deixamos esfriar e cortamos com cuidado em metades (ao longo) com uma faca bem afiada. Tiramos delicadamente de cada metade das cascas o seu conteúdo e picamos. Derretemos manteiga na frigideira e acrescentamos os ovos picados adicionando creme de leite, um ovo cru e misturamos delicadamente. Tiramos do fogo e acrescentamos a cebolinha ou endro picado, sal e pimenta a gosto. Misturamos bem. Cada casca é cuidadosamente recheada com esta mistura e a superfície é coberta com farinha de rosca. Cada uma das metades, assim preparadas, colocamos com o recheio para baixo sobre uma frigideira quente com um pouco de manteiga e fritamos por uns minutos sobre fogo brando. Servimos como entrada, quente ou fria.

Babka piaskowa - wielkanocna

Składniki: 6 jajek, 250g masła, 400g mąki pszennej, 1/2 szklanki cukru pudru, 1 łyżeczka proszku do pieczenia, 100mL śmietany (18-22%), 1 szt. cytryny - (skórka i sok), 50g (2 łyżki kakao)

Przepis: Oddzielamy żółtka od białek. Mąkę mieszamy z proszkiem do pieczenia. Masło ucieramy z cukrem pudrem na puszysty krem.

Dokładamy skórkę otartą z cytryny. Następnie, nie przerywając ucierania, dodajemy pojedynczo żółtka i stopniowo mąkę, a potem śmietanę. Na koniec delikatnie mieszając dokładamy ubite na sztywną pianę białka. Tak powstała masę ciasta dzielimy na dwie równe części. Do jednej dodajemy (przesiane przez sito) kakao i delikatnie mieszamy. Drugą - jasną masę ciasta, przekładamy do natłuszczonej masłem i posypanej, tartą bułką, formy do pieczenia. Następnie stopniowo wlewamy na nią masę kakaową i 2-3 razy zamieszaamy widelcem. Dzięki temu powstanie marmurkowy wzorek. Formę (blaszkę) wstawiamy do piekarnika rozgrzanego do 180 stopni C, pieczemy ok. 45 minut (do chwili, aż wbity w ciasto drewniany patyczek „szaszłykowy”, po wyciągnięciu będzie suchy).

Przed podaniem, wielkanocną babkę piaskową możemy oprószyć cukrem pudrem.

Mazurek szlachecki - ciasto wielkanocne

Składniki: 40dag mąki, 25dag masła, 35dag cukru, 12dag migdałów, 4 ugotowane żółtka, 1 surowe żółtko, skórka otarta z połówki cytryny, 1 łyżka smalcu lub masła (do smarowania blaszki), szczypta soli. Do dekoracji; 20dag konfitur (np. wiśniowej, malinowej, truskawkowej, brzoskwiniowej). W przypadku braku konfitur, mniej wykwinną formą dekoracji mogą być powidła lub dzemy.

Lukier: 10 dag cukru pudru, 1 łyżka soku z cytryny, 1-2 łyżki przegotowanej, gorącej wody

Sposób przyrządzenia: Masło utrzeć z cukrem na puszystą masę, dodać sparzone i drobno posiekane migdały oraz pozostałe składniki - (poza konfiturą i smalcem do smarowania blaszki).

Zagnieść jednolite ciasto, odstawić na 1 godzinę w chłodne miejsce. Dwie trzecie (2/3) ciasta rozwałkować na grubość palca i wyłożyć na wysmarowaną (smalcem lub masłem) blaszkę do pieczenia. Z reszty ciasta (1/3) uformować wałeczki grubości ołówka i ułożyć z nich na cieście równomierną kratkę. Piec w temperaturze 180 stopni C - na złoty kolor (ok. 25 minut). Gdy mazurek ostygnie, ułożyć osączoną konfiturę, w kratkach na wierzchu ciasta. Można też dekorować różnymi rodzajami konfitur. Następnie posmarować lekkim lukrem - z cukru pudru, utartego w gorącej wodzie z sokiem z cytryny.

Mazurek sultański - wielkanocny

Składniki: 6 jajek, 300g mąki, 300g cukru, po 100g - rodzynek brązowych, fig, daktyli, migdałów, orzechów włoskich, i ew. małych czarnych rodzynek, otarta skórka z połowy pomarańczy.

Przepis: Na parze ubijamy cukier z żółtkami. Gdy zgęstnieje, zdejmujemy i nadal delikatnie ubijając, stopniowo dodajemy mąkę. Obrane z łupin migdały i orzechy oraz pozostałe owoce sparzamy. Białka ubijamy na sztywną pianę. Następnie wszystkie te bakalie wraz z ubitą z białek pianą dodajemy do ciasta. Delikatnie mieszamy. Wysmarowaną masłem blaszkę oprószyć mąką. Kładziemy ciasto do blaszki, rozsmarowujemy równomiernie i wstawiamy do ciepłego piekarnika. Pieczemy 20-30 minut.

Bolo de Páscoa

Ingredientes: 6 ovos, 250g de manteiga, 400g de farinha de trigo, ½ copo de açúcar de confeiteiro, 1 colher (café) de fermento em pó, 100mL de creme de leite (baixo teor de gordura), 1 limão (sumo e casca), 50g (ou 2 colheres das de sopa) de chocolate em pó

Modo de preparar: Separamos as gemas. Misturamos a farinha com o fermento. Batemos bem a manteiga com o açúcar. Acrescentamos casca de limão ralada. Em seguida, sem parar de bater, acrescentamos as gemas, uma a uma, e a farinha e em seguida o creme de leite. Finalmente acrescentamos delicadamente as claras em neve. Dividimos esta massa em duas partes iguais. Em uma acrescentamos chocolate em pó peneirado e misturamos. A outra metade é derramada em forma untada e polvilhada com a farinha de rosca. Em seguida acrescentamos vagarosamente a massa com o chocolate e mexemos aqui e acolá com um garfo. Desta forma formamos uma massa com desenho semelhante a um mármore. Assamos em forno médio (180°C) por uns 45min (ao colocar um palito de madeira deve sair seco)

Antes de servir polvilhamos com açúcar de confeiteiro.

Mazurek nobre – bolo de Páscoa

Ingredientes: 400g de farinha de trigo, 250g de manteiga, 350g de açúcar, 120g de amêndoas, 4 gemas cozidas, 1 gema crua, casca ralada de ½ limão, pitada de sal, 1 colher de gordura ou manteiga (para untar a forma).

Para decorar: 200g de geléia (p.ex. cereja, morango, framboesa, pêssego). Se não tiver geléia pode usar outros tipos de preparados de frutas.

Cobertura: 100g de açúcar de confeiteiro, 1 colher (sopa) de suco de limão, 1-2 colheres (sopa) de água quente cozida

Modo de preparar: Misturar a manteiga com o açúcar até obter uma massa fofoa, acrescentar as amêndoas sem casca e picadas e todos os outros ingredientes.

Misturar até a massa ficar homogênea. Deixar descansar por uma hora em local fresco. Abrir 2/3 da massa na espessura de um dedo e por na forma para assar. Com o restante da massa (1/3) fazer rolinhos finos e colocar sobre a massa de forma cruzada. Assar em forno médio (180°C) por uns 25min até que a massa fique dourada. Depois que a massa ficar fria, colocar a geléia dentro dos quadrados formados. Pode-se decorar também com diferentes tipos de geléias. Em seguida, derramar a cobertura de açúcar de confeiteiro.

Mazurek de Páscoa do Sultão

www.najleprze-przepisy.pl

Ingredientes: 6 ovos, 300g farinha, 300g açúcar, 100g de cada: uva passa escura, figos secos, tâmaras, amêndoas, nozes italianas, e eventualmente uva passa pequena escura, casca ralada de ½ limão.

Modo de preparar: em um recipiente colocado sobre vapor quente batemos a manteiga com o açúcar. Quando ficar em massa firme, tiramos do vapor e continuamos misturando e acrescentando, devagar, a farinha. Aferventamos as frutas secas e as nozes e as amêndoas com água quente. Batemos as claras em neve. Colocamos estas claras e as frutas secas picadas na massa e misturamos com delicadeza. Untamos a forma com manteiga e polvilhamos com farinha. Colocamos a massa na forma e pomos para assar em forno quente por 20-30 minutos.

WKŁADKA 2 (Anexo 2) – UEFA – EURO 2012 (Copa Européia UEFA 2012)

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej 2012, oficjalnie **UEFA EURO 2012** – są czternastym turniejem piłki nożnej mężczyzn o Mistrzostwo Europy. Organizowane są wspólnie przez dwa państwa: Polskę i Ukrainę. To największe (pod względem organizacyjnym) przedsięwzięcie realizowane dotychczas w Polsce oraz trzecia co do wielkości impreza sportowa na świecie. W poprzednich dwóch przypadkach gospodarzami były Belgia z Holandią (w 2000 roku) oraz Austria ze Szwajcarią (w 2008 roku.)

W Polsce zbudowano cztery nowe stadiony. W Warszawie, nowoczesny stadion zwany Stadionem Narodowym, może przyjąć 58 tysięcy osób na imprezy sportowe, widowiska artystyczne, koncerty i festiwale.

Mecz otwarcia odbędzie się 8 czerwca 2012 r. na Stadionie Narodowym w Warszawie natomiast finał rozegra się 1 lipca w Kijowie. Wszystkie spotkania będą transmitowane na żywo do ponad dwustu krajów świata. W Polsce mecze eliminacyjne odbędą się w miastach: Warszawa, Gdańsk, Poznań i Wrocław, a na Ukrainie we Lwowie, Kijowie, Charkowie i Doniecku.

Komfort kibicom zapewni pakiet „*Polish Pass*”, dzięki któremu turysta przybywający do Polski będzie mógł zarezerwować i wykupić nocleg, opłacić możliwość korzystania z komunikacji w miastach-gospodarzach Euro 2012 oraz wykupić bilet lotniczy. Do obsługi wszystkich przybywających do Polski gości zostanie przeszkolonych ponad 8 tys. wolontariuszy, którzy będą służyć podróżnym wsparciem w strategicznych punktach, takich jak: lotniska, stadiony, dworce, a także w centrach miast i strefach dla kibiców.

Trzymajmy kciuki - aby Polska została mistrzem w tym turnieju!

Na podst. źródeł Internetowych
Opracowała: Redakcja

O Campeonato Europeu de Futebol 2012, oficialmente UEFA EURO 2012 - são o 14° torneio de futebol masculino da Copa européia. Organizado conjuntamente por dois países: Polônia e Ucrânia. É o maior projeto (quanto a organização) implementado até agora na Polônia, e o terceiro maior evento esportivo do mundo. Nos dois casos anteriores, os anfitriões foram a Bélgica e a Holanda (em 2000) e Áustria e Suíça (em 2008).

Foram construídos quatro novos estádios na Polônia. Em Varsóvia, um estádio moderno chamado Estádio Nacional, pode receber 58000 pessoas para eventos esportivos, performances artísticas, concertos e festivais.

O jogo de abertura terá lugar no dia 08 junho de 2012 no Estádio Nacional de Varsóvia, enquanto a final será em 1 de Julho, em Kiev. Todos os jogos serão transmitidos ao vivo para mais de 200 países em todo o mundo. Na Polônia, os jogos eliminatórios ocorrerão nas cidades de Varsóvia, Gdańsk, Poznań e Wrocław; e na Ucrânia de Lwów, Kijów, Charków e Donieck.

O conforto aos fãs será proporcionado por um pacote "*Polish Pass*" graças ao qual o turista que chegar na Polônia possa reservar e hospedar-se em hotel, pagar pelo uso da comunicação nas cidades-sede da Euro 2012 e comprar bilhete de avião. Para atender todos os convidados que venham à Polônia serão treinados mais de oito mil voluntários que servirão de apoio aos viajantes em pontos estratégicos como aeroportos, estádios, estações ferroviárias e nos centros urbanos e áreas destinadas aos fãs.

Vamos manter nossos dedos cruzados - para que a Polônia ganhe este torneio!

Com base em páginas da Internet
Preparou: a Redação

Z życia szkoły Da vida da escola

Urodziny obchodzą ... Comemoram seus aniversários ...

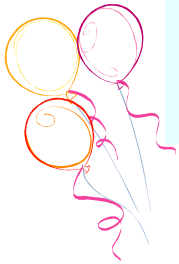
04/mar Selma Santos de Oliveira
08/mar Isabella Coelho
18/mar Luiz Thomas Doboszewski
28/mar Jorge Wołoszyn
30/mar Maria Teresa Dudziak Lourenço

04/abr Henrique Cotrim
05/abr Pollyana M Kalicki
06/abr Matheus Andrusiewicz
11/abr Fernando Marynowski Belem

02/mai Roberto Andrusiewicz Jr
14/mai Lívia Regina Brandeburski

*Sto lat, sto lat, niech żyją, żyją, nam,
Sto lat, sto lat, niech żyją, żyją, nam,
Jeszcze raz, jeszcze raz
Niech żyją, żyją nam*

*Życzymy wszystkiego najlepszego!
Zdrowia, radości i wszelkiej
pomyślności !!*

Kolorowanki – para colorir

www.kolorowanki-dla-dzieci.pl

www.swiat-obrazkow.pl